LAUSUNTO EDUSKUNNAN TYÖELÄMÄ- JA TASA-ARVOVALIOKUNNALLE HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI JULKISESTA TYÖVOIMA- JA YRITYSPALVELUSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI SEKÄ LAIKSI SOSIAALISISTA YRITYKSISTÄ ANNETUN LAIN KUMOAMISESTA

28.10.2022

Suomen kierrätyskeskusten yhdistys Ry

Lisätietoja: juha.lehtikuja@kierrätyskeskus.fi taina.vuorimies@turunekotori.fi

Vaikutukset toimialaamme

- Hävittää ison joukon lakisääteistä tavaroiden uudelleenkäyttövelvoitteen mahdollistavia toimijoita, mitä tilalle?
- Paikalliset vaikutukset: Pohjois-Savossa noin 40 työllistettyä työntekijää vähemmän, liiketoimintaa pitäisi lisätä yli 500 000€, jotta tämä määrä voitaisiin jatkossa työllistää ilman palkkatukea.
- Kajaanissa työllistämisvaikutus on noin 40 palkkatukityöntekijää vähemmän ja saman verran kuntouttavassa työtoiminnassa olevia, jos toimintaa pitää ajaa alas tai sitä joudutaan supistamaan merkittävästi.
- Tampereen kierrätyskeskukset työllistävät vuositasolla 85 henkilöä 100 % tuella. Palkkatuki leikkauksen vaikutus 100 %:sta 50 %:een prosenttiin tulisi olemaan 630 100 euroa. Omalla toiminnallamme pystymme hoitamaan toiminnasta aiheutuneet kulut, mutta tämä palkkatukien leikkaus vie meiltä työvoiman jatkaa uudelleenkäyttö- ja kiertotaloustoimijana Pirkanmaalla. Toiminta päättyy syksyllä 2023, jos muuta rahoitusta ei saada.
- Turussa Ekotorien (Kestävän kehityksen yhdistys Ry) toiminta työllistää 100% palkkatuella n. 85 henkilötyövuotta, koostuu yli sadasta henkilöstä. Nykyinen palkkatukien määrä n. 1 milj €, kierrätyskeskuksen tuotot 1,2 milj.€, tällä katetaan 4000m2, 21 vakituista henkilöä ja kaikki muut toiminnan kulut. Mikäli laki astuu voimaan ja muun rahoituksen puuttuessa, toiminta hiipuu ja päättyy vuoden 2023 loppuun mennessä.
- Uudistus vie merkittävän työkalun kunnilta ja kaupungeilta hoitaa nykyisille välityömarkkinoille työllistyville korvaavaa toimintaa. (Kustannussäästö on pieni verrattuna toimettomuuden aiheuttamiin kuluihin).
- Vaikuttavuusarvio (realistinen) paikallisesti ja alueellisesti jätetty täysin tekemättä.

Mitä ihmisille tapahtuu?

- Ei vaikutusta n.70% järjestöistä. MUTTA, loput 30% tarjoaa n.70% välityömarkkinoiden työpaikoista. Uudistus ajaa alas juuri ne toimijat, joilla on mahdollisuus suurimpiin vaikutuksiin.
- Millä korvataan välityömarkkinat olennaisena vaiheena työllistyjän polulla?
- Kilpaillaanko jatkossa kaikki samoista työntekijöistä, joilla olisi hyvät mahdollisuudet työllistyä myös avoimille työmarkkinoille? Mitä muille tapahtuu?
- Kohderyhmämme tarvitsee työn ohelle paljon tukea omassa elämäntilanteessaan. Onko tämä yritysten hoidettavissa/ intresseissä?
- Siirtymäaikaa ei ole lainkaan tämän yhtälön ratkaisemiseksi.

Ympäristövaikutukset

- Esityksen vaikutukset ristiriidassa suhteessa ympäristölakiin.
- Palkkatukiuudistus toteutuessaan lisää ainakin 160 miljoonaa kiloa luonnonvarojen käyttöä, koska uudelleenkäyttö vähenee ja materiaalikierrätys lisääntyy. Kierrätyskeskusten työvoimalla on erittäin merkittävä vaikutus koko Suomen kiertotaloustavoitteisiin.
- Kierrätyskeskusten toimintaa ei voida hoitaa markkinavoimaisesti, koska se ei ole taloudellisesti kannattavaa toimintaa (liiketoimintaa ei voida riittävästi kasvattaa palkkatukien korvaamiseksi)
- Vaikutus arkeen: Mihin turkulaiset voivat jättää ne yli 200 000 kodintavaraa, jotka he nykyisellään kiikuttavat kierrätyskeskukseen?
- Vaikuttavuusarvio jätetty täysin tekemättä/huomioimatta.
- Ja jälleen se siirtymäaika...

Miksi juuri nyt?

- EU ei ole kiristänyt säännöksiään vuoden 2014 jälkeen, vai onko?
- Yritykset eivät ole valmiita ottamaan vastuuta 3. sektorin työllistetyistä laajamittaisesti, ei edes palkkatukien turvin. Vai onko?
- Vaikutukset valtion talouteen olemattomat tai jopa negatiiviset, jos välilliset vaikutukset huomioidaan.